

**การพัฒนาศาตราการท่องเที่ยวทางเลือก : ในรูปแบบฟาร์มสเตย์ กรณีศึกษาวังภูไทร
ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการพัฒนาศาตราการท่องเที่ยวทางเลือก : ในรูปแบบฟาร์มสเตย์ กรณีศึกษาวังภูไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยมี วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่คาดหวังต่อการพัฒนาศาตราการท่องเที่ยวทางเลือก: กรณีศึกษาวังภูไทร ฟาร์มสเตย์ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวฟาร์มสเตย์ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และ
3. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเลือกในรูปแบบฟาร์มสเตย์ตามโครงการพระราชดำริ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประชากร คือ ประชากรในตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา สำหรับกลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง จำนวน 210 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ และผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน กลุ่มท่องเที่ยวฟาร์มสเตย์และกลุ่มบุคคลทั่วไป 200 คน ซึ่งกลุ่มท่องเที่ยวฟาร์มสเตย์และกลุ่มบุคคลทั่วไป ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ การคำนวณค่าสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ส่วนข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดได้สรุปเป็นความเรียง ส่วนกลุ่มผู้รู้ และผู้นำชุมชนนั้นใช้แบบสัมภาษณ์แล้วนำผลมาวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า

ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่คาดหวังต่อการพัฒนาศาตราการท่องเที่ยวทางเลือก : กรณีศึกษาวังภูไทร ฟาร์มสเตย์ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิง อายุประมาณ 31-40 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส ประกอบอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ มีรายได้มากกว่า 12,000 บาทต่อเดือน การพัฒนาศาตราการท่องเที่ยวฟาร์มสเตย์สามารถวิเคราะห์เป็น 6 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านสถานที่ท่องเที่ยวรูปแบบฟาร์มสเตย์ จากการศึกษาพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบฟาร์มสเตย์มีความเหมาะสม ฟาร์มสเตย์มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ในด้านการเกษตรตามโครงการพระราชดำริ

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ จากการศึกษาพบว่า ฟาร์มสเตย์ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ คิน น้ำ และป่าไม้

3. องค์ประกอบด้านการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการปรุงอาหารจากผักที่ปลูกเองในโครงการ มีความสะอาด และปลอดภัย

4. องค์ประกอบด้านความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า บุคลากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีทัศนคติที่ดีต่อนักท่องเที่ยว

5. องค์ประกอบด้านจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า ทางกลุ่มมีการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ และถ่ายภาพวิถีการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์

6. องค์ประกอบด้านการบริการของภาครัฐ จากการศึกษาพบว่า มีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสมุนไพรไทย และส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวของชุมชน

รูปแบบการจัดการฟาร์มสเตย์ของวังภูไทร ทำการปลูกพืชผักอินทรีย์กันทั้งหมดในบริเวณสวน เน้นพืชผักผลไม้มาบริหารจัดการในฟาร์มสเตย์ทั้งหมด และมีฐานพึ่งพาตนเองเป็นแนวทางการจัดการและนโยบายการท่องเที่ยวของวังภูไทรฟาร์มสเตย์ คือ มีฐานอยู่ทั้งหมด 4 ฐาน ดังต่อไปนี้ ฐานอาหารแปรรูปเพื่อสุขภาพ เน้นอาหารมังสวิรัต(Vegetarian) ฐานแปรรูปสมุนไพร ฐานพลังงานสะอาด และฐานบ้านดิน

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเลือกในรูปแบบฟาร์มสเตย์ตามโครงการพระราชดำริ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการพัฒนาด้านการตลาดของท่องเที่ยวทางเลือกในรูปแบบฟาร์มสเตย์ตามโครงการพระราชดำริ เป็นรายด้านดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การจัดการผลิตภัณฑ์ กลุ่มมีความสามารถในการผลิต ผลิตภัณฑ์ขึ้นเอง เพื่อจัดจำหน่ายเป็นสินค้าของที่ระลึก ความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมาจากต้นไม้

ด้านที่ 2 การจัดการราคา เกณฑ์ในการตั้งราคาของวังภูไทรฟาร์มสเตย์ คือ จะมีการคำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วนำมาคิดรวมค่าแรง และ ต้นทุนการผลิต แต่จะไม่ตั้งเกินราคาตลาด

ด้านที่ 3 การจัดการช่องทางการจัดจำหน่าย จัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์จัดจำหน่ายที่ศูนย์การเรียนรู้ตามโครงการพระราชดำริวังภูไทร และออกงานที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ด้านที่ 4 การจัดการส่งเสริมทางการตลาด มีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ และบอกต่อ

ด้านที่ 5 การจัดการสภาพทางกายภาพ มีการค้นข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ด้านที่ 6 การจัดการบุคลากร จัดอยู่ในรูปของคณะกรรมการตามโครงสร้างของกลุ่ม

ด้านที่ 7 ด้านการสร้างเครือข่าย จะเน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวจากกลุ่มต่าง ๆ ภายในพื้นที่

การจัดการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์นั้นเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ควรจะเน้นรูปแบบการทำฟาร์มในเชิงการเรียนรู้ เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวหันมาบริโภคผักเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น เป็นการดึงลูกค้าเฉพาะกลุ่มรักสุขภาพ และเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

Alternative Tourism Marketing Development : A Case Study of Wang Pu Pai Farm-Stay, Wang Nam Kheaw District, Nakhon Ratchasima Province

This is a quantitative and qualitative research endeavor to examine Alternative Tourism Marketing Development : A Case Study of Wang Pu Pai Farm-Stay, Wang Nam Kheaw District, Nakhon Ratchasima Province. The purposes of this study are: (1) to investigate the needs of tourists who are expected to utilize alternative tourism; (2) to examine farm-stay tourism; and (3) to identify supportive measures for alternative tourism, particularly farm-stay tourism, through the model of the Royal Development Projects. The sample population included residents of The Wang Nam Kheaw subdistrict, Wang Nam Kheaw district, Nakhon Ratchasima province. There were 210 participants in total, comprised of 10 experts and community leaders and 200 farm-stay tourists and local residents. The study employed questionnaires that were distributed to the participants, and their responses were analyzed with the Statistical Package for Social Sciences (SPSS). The statistical formulas calculated frequency distribution, percentages, means ($\bar{x}$), and highest and lowest standard deviations to analyze the data. The data of open-ended questions were reviewed in descriptive answers. Experts and community leaders were interviewed to obtain more descriptive responses. The study identified the needs of tourists who expected to be impacted by alternative tourism marketing development in these regions. The basic data found that most tourists are female age 31-40 years. They have usually earned bachelor's degree, are single, and are employed as civil servants or public enterprise officers, and their monthly income is approximately 12,000 baht. The marketing development of farm-stay tourism can be analyzed via the six following factors; factors related to the comparison of farm-stay tourist attraction; factors revealed indoor nature areas; factors related to the management of tourist business; factors related to people's corporation in the areas; factors related to the public perception of conserving the environment; and factors related to government service. At Wang Pu Pai Farm-Stay, tourists grow vegetable in garden; vegetation and fruits are managed at the farm by independent management for tourism. Its policy is grounded on the following: processing healthy product, emphasizing vegetarian food; herb processing; cleaning energy power; and housing soil. The opportunity to promote alternative tourism and farm-stays will be presented by the researcher to the Royal Development Projects. The researcher will focus on: product management, price setting, product distribution online, marketing and promotions support, physical management, personnel management, and networking. The tourism industry's management of farm-stays requires a new model that emphasizes

knowledge of farm, encourages tourist to consume more vegetables for their health, and is an interesting new field for health-care professionals and for all individuals under the principles of a sufficiency economy.